

Aki nem akart turista lenni Budapesten – beszélgetés Sanna Manner finn nyelvtanárral

A mai szülők nagy része fontosnak véli, hogy gyermeke idegen nyelvet, elsősorban angolt tanuljon. Hazánkban is számos nyelviskola működik, ahol már csecsemőkortól várják a nyelvtanulókat, akik akár a nyelvvizsga megszerzéséig vagy az emelt szintű érettségiig az iskola diákjai lehetnek. Egyre több gyermek nő fel olyan családban, ahol a szülők két különböző anyanyelvet beszélnek, így ezek a gyermekek természetes módon válnak kétnyelvűvé. De mi van azokkal, akik később, akár felnőtt fejjel vállalkoznak egy új nyelv tanulására? Vajon nekik is sikerülhet kétnyelvűvé válni?

–Mikor kezdtél magyarul tanulni?

–1986-ban finn szakos egyetemistaként jártam először Budapesten, majd 1989 nyarán az ELTE Finnugor Tanszékén könyvtárosként dolgoztam. Szerettem a magyar fővárost, de az emberek a kilencvenes évek elején nem beszéltek sem angolul, sem finnül, így nekem kellett megtanulnom magyarul. Később, amikor Helsinkiben éltem, beiratkoztam magyar nyelvtanfolyamra, és jártam a Debreceni Nyári Egyetemen is nyelvórákra.

–Mi volt ez első mondat, amit megtanultál?

– Erre ma is jól emlékszem: *Mibe kerül ez összesen?* – ez a mondat szerepelt az akkoriban használt nyelvkönyvben. Később a barátaimtól, majd a magyar élettársamtól a hétköznapi nyelvet is sikerült elsajátítanom, hiszen velük a magyar volt a közös nyelv.

–Magyarországhoz érzelmi szálak is fűznek, hiszen a gyermekeid édesapja, a volt élettársad is magyar. A gyerekeitekkel hogyan beszéltek? Mi volt a család nyelve?

–Valóban, a kapcsolatból két gyermekünk született. A fiam Antti most 18 éves, Ilmi lányom 14. A gyerekekkel - bárhol laktunk is - én mindig finnül beszéltem, az édesapjuk pedig magyarul. 2002 és 2007 között a Debreceni Egyetem finn lektoraként dolgoztam. Ezekben az években a finn kissé háttérbe szorult, de a nyarakat a finn nagyszülőknél töltöttük, ezzel is erősítve a gyerekek nyelvtudását. Számomra az első perctől fontos volt, hogy a gyerekeim kétnyelvűek legyenek.

–Antti és Ilma Debrecenben jártak óvodába és az általános iskolát is ott kezdték. Milyenek látod a magyar óvodát?

–Szerintem a magyar óvoda nagyon jó, a gyerekek sokat fejlődtek azokban az években. Ilma az óvónők kérdéseire kezdetben mindig finnül válaszolt, de türelmesek voltak vele, és egyszer csak megszólalt magyarul, aztán egyre bátrabban beszélt. Minden nap bizalommal vittem az óvodába a gyerekeket, mert tudtam, jó helyen és jó kezekben lesznek.

–Nemcsak a gyerekeid, te magad is kétnyelvű vagy, hiszen kiválóan beszéled a magyart.

–Köszönöm. A magyar nyelv segítségével a magyar kultúrát és az embereket is jobban megismerhettem. Sok magyar barátom van, akikkel rendszeresen találkozom. Ha nem tanulod meg egy ország nyelvét, örökre kívülálló maradsz, és én nem akartam turista lenni Magyarországon.

–A gyerekeid magyar-finn kapcsolatból születtek, az unokaöcséd nemrég kínai lányt vett feleségül. A családod és a baráti köröd mellett a munkád is nemzetközi.

–Így van, hiszen a Helsinki mellett a vantaai nemzetközi iskola (International School of Vantaa, www.edu.vantaa.fi) igazgatóhelyettese vagyok. Az iskolában több mint négyszáz gyermek tanul, elsőtől kilencedik osztályig. A gyerekek harminc különféle anyanyelvet beszélnek, az iskolában a tanítási nyelv az angol, a tanárok egymás között is angolul beszélnek. Az iskola a finn tantervet követi, ehhez teszi hozzá a nemzetközi iskola a saját programját. Az iskola küldetése, hogy olyan hozzáértő, motivált diákokat bocsásson ki, akik képesek nemzetközi környezetben is helytállni. A gyerekeknek lehetőséget biztosítunk, hogy megtalálják, miben jók és kialakítsák saját tanulási technikájukat.

–Hogyan telnek a hétköznapok egy nemzetközi iskolában?

–A tanítás 8.30-kor kezdődik, a gyerekek az iskolában ebédelnek, majd legkésőbb 4 órakor mennek haza. Délutánonként is tartalmas elfoglaltságokat ajánlunk, így a diákok sportolhatnak, hegedülhetnek, járhatnak énekkarba vagy kínai nyelvrára. A szülőkkel igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani, így közösen biztosítjuk a gyermek tanulását, biztonságát és jólétét. Az iskolánkban dolgozik szociális munkás, iskolapszichológus és védőnő is. A gyerekeknek és szüleiknek számos programot szervezünk, pl. kirándulunk, rendezünk karácsonyi koncertet és bolhapiacot is. A szülők interneten is kapcsolatba léphetnek a tanárokkal, de várjuk őket fogadóórákra is. A finn iskolában, így mi iskolánkban sincs kötelező olvasmány. A nyári szünetben a gyerekek pihennek és feltöltődnek.

–A finn iskola és oktatási rendszer a világ élvonalában van. Hogyan sikerült ezt elérni?

– Azt hiszem, hogy a finn oktatás azért van az élvonalban, mert szakmai, politikai és társadalmi egyetértésben született meg a koncepciója. Az oktatásba az állam nagyon sok pénzt is fektetett. A finn iskola minden, azaz minden gyerek fejlődését ugyanolyan fontosnak tartja az értelmi fogyatékostól, a haramat gyengén át a kivételes tehetségűig. A nemzetközi iskolában mi is segítjük a tanulási nehézséggel küzdő gyerekeket és ösztöndíjjal támogatjuk a tehetséges, de nehéz helyzetben levő gyereket és családját. Az sem mellékes, hogy a finn diákok becsülik és tisztelik a pedagógusokat.

–Engem mindig lenyűgöz, hogy Helsinkiben a boltos, a buszvezető és bárki, akit megszólítok az utcán, tud angolul. Elárulnád a titkot, hogyan tanulnak a finnek angolul?

–Finnországban a finn és a svéd is hivatalos nyelv. Az iskolai nyelvoktatás színvonalas, és a külföldi filmeket, sorozatokat sem szinkronizálják, így szinte mindenki beszél társalgási szinten angolul. Az a furcsa helyzet is kialakulhat, hogy valaki úgy él hosszú ideje Helsinkiben, hogy nem beszél finnül. A nálunk élő amerikaiak vagy pakisztániak a mindennapi életben elboldogulnak az angollal. Gyakran a baráti körük is angolul beszélőkből áll, így finnül csak köszönni vagy tízig számolni tudnak.

–A nemzetközi iskolába járó gyerekek hogyan viszonyulnak a finn tanuláshoz?

–A gyerekek közül sokan három-négy, de akár több nyelvet beszélnek, így komoly nyelvtanulói rutinnal rendelkeznek. Az iskolában a tanítási nyelv angol, a gyerekek (szóbeli és/vagy írásbeli) nyelvi szintfelmérő után iratkozhatnak be hozzánk. Számos családban az angol a közös nyelv, de a szülők anyanyelvükön (pl. hindi, urdu, kínai, spanyol stb.) beszélnek a gyermekeikkel. A diákok finn órákra is járnak, többségében jól meg is tanulják a nyelvet. Negyedik osztálytól kínálunk francia és német nyelvórákat a diákjainknak. A svéd hetedik osztálytól kötelező nálunk. Egy átlagos gyerek a mi nemzetközi iskolánkban kiválóan beszél angolul és hindiül, tud finnül, svédül és németül. Csodálatos hallani azt is, milyen könnyedén váltanak egyik nyelvről a másikra. Megnyugtató ezeket a gyerekeket látni, mert tudom, hogy Finnország jövője jó kezekben lesz.

–Gyakran beszélsz magyarul?

–Sajnos nem, de egy magyar család három gyereke is a mi iskolánkba jár, velük a szünetekben szoktam magyarul beszélni. Néha előfordul, hogy a kollégákhoz is magyarul szólok, ám ilyenkor mindig furcsán néznek rám. A tanév elején a kollégáimat kerti vendégségbe hívtam, ahol óriási sikert arattam a bográcsban főtt gulyáslevessel.

Nyáron gyakran jönnek hozzánk magyar vendégek, akikhez jó magyarul szólni. A férjem finn, de ő is többször járt már Debrecenben és Budapesten, mert jól érzi magát magyar környezetben. Bár Jorma még nem tud magyarul, a magyar barátaimmal szívesen társalog angolul.

–2007 óta folyamatosan Helsinkiben élsz. Hiányzik Magyarország?

–Igen, hiányzik az ország hangulata, tavasszal a hársfa illata és gyakran eszembe jut a Nagyerdő is. Akkor vagyok nyugodt, ha tudom, mikor megyek legközelebb Magyarországra.

–Most hogy érzed magad?

–Jól, mert októberre van repülőjegyem, Debrecenben fogom tölteni az őszi szünetet. Már alig várom!

Nemes Magdolna

Helsinki, 2013. augusztus

